

Kestävästi partiossa kriteerit

Kestävästi partiossa -tunnuksen kriteerejä arvioidaan asteikolla kyllä, kehityksen alla tai ei. Tunnuksen voi saada lippukunta, joka täyttää toiminnassaan vakiintuneesti vähintään 25 kriteeriä. Lisäksi on hyvä valita myös kehittämiskohteita!

Kasvatus ja vaikuttaminen

Kasvatus on lippukunnan keskeinen tehtävä, ja siihen liittyy myös vaikuttamisen harjoittelu. Tavoitteena on opettaa ympäristöasioita, näyttää esimerkkiä kestävästä elämäntavasta ja tarjota mahdollisuuksia vaikuttaa ympäristön hyväksi.

Kyllä	Keh.	Ei	
			1. Ympäristökasvatusta kaikille! Lippukunnassa opetetaan ympäristöasioita kohderyhmäikäisille.
			2. Luonto-ohjelmaa retkille! Retkien, leirien ja purjehdusten ohjelmassa on aina jotain ympäristöön ja luontoon liittyvää.
			3. Esimerkin voima! Lippukunnassa näytetään esimerkillä, miten elää kestävästi. Opetellaan esimerkiksi jätteiden lajittelua, varusteiden huoltamista, julkisen liikenteen käyttöä ja energiansäästöä.
			4. Reilusti retkeillen! Leirydymme ja teemme tulen vain sallituille paikoille, kuljemme sallituilla reiteillä, emme roskaa emmekä häiritse luontoa. Meripartiolippukunnat ankkuroivat veneensä vain sallituille alueille, välttämällä herkkiä ympäristöjä, matalikkoja, melua ja eläinten häirintää.
			5. Vaikuttamisen taitoja! Lippukunnassa opetellaan erilaisia tapoja vaikuttaa ja tarjotaan mahdollisuuksia siihen. Lippukunta voi esimerkiksi tehdä partion vaalimerkkejä- tai aktiviteetteja, tehdä kuntalaisaloitteen paikallisen luontokohteen säilyttämiseksi, lähettää kirjeen tai tavata paikallisen päättäjään tai osallistua ympäristöteemaiseen mielenosoitukseen.
			6. Ympäristötempauksia! Lippukunta järjestää tai osallistuu vähintään yhteen ilmastomuutokseen, luonnon tilan parantamiseen tai kestävyteen liittyvän tapahtumaan tai teemapäivään vuodessa. Voitte halutessanne kertoa lisätietoihin, mitä teitte?
			7. Viestintää vastuullisuudesta! Lippukunta kertoo omasta vastuullisuustyöstään ja ympäristökysymyksistä esimerkiksi somekanavilla, nettisivuilla tai paikallislehdessä.
			8. Vastuullisuusvastaava! Lippukunnassa on nimetty vastuullisuusvastaava, joka huolehtii vastuullisuusteemojen ylläpitämisestä ja kehittää lippukunnan ympäristökasvatusta lippukunnassa vastuullisuusvastaavan pestikuvasta noudattaen.

Ruoka

Kestävän ruokavalion jalkauttaminen ja siihen yhdessä tutustuminen on tärkeä ympäristöteko. Lippukunnassa kannustetaan kasvipohjaisen ruuan osuuden lisäämiseen ja ruokahävikin minimoimiseen sekä suositaan lähiruokaa, luomua ja reilua kauppaa.

Kyllä	Keh.	Ei	
			9. Kasvisruokaa kehiin! Säännöllisessä toiminnassa kannustetaan syömään enemmän kasvis- ja vegaaniruokaa.
			10. Vegekokkailua yhdessä! Lippukunnan kokkeja rohkaistaan oppimaan tekemään maukasta ja ravitsevaa kasvisruokaa. Kokeillaan uusia reseptejä ja tutustutaan kasvisruokaan.
			11. Puolet kasvisruokaa! Retkillä, leireillä ja purjehduksilla vähintään joka toinen lämmin ateria on kasvisruokaa.
			12. Täysin kasvis! Retkillä, leireillä ja purjehduksilla kaikki ruoka on kasvisruokaa.
			13. Puolet vegaanista! Retkillä, leireillä ja purjehduksilla vähintään joka toinen lämmin ateria on vegaaniruokaa.
			14. Täysin vegaanista! Retkillä, leireillä ja purjehduksilla syödään vain vegaaniruokaa.
			15. Hävikin minimointi! Retkien, leirien ja purjehdusten ruokalistat suunnitellaan niin, että ruokahävikkiä syntyy vähän ja ylijäänyt ruoka käytetään hyödyksi.
			16. Ruokavarastot järjestykseen! Lippukunnan kuiva-ainevarasto, jääkaappi ja pakastinta pidetään järjestyksessä käyttämällä ensin vanhimmat tuotteet ja seuraamalla kaapin sisältöä.
			17. Lähiruokaa ja luomua! Ruokahankinnoissa suositaan suomalaista lähiruokaa ja luomutuotteita.
			18. Reilua kauppaa! Ulkomailta tulevilla ruokatuotteilla kuten esimerkiksi suklaalla, kahvissa, teessä, kaakaossa ja banaaneissa suositaan reilua kaupan tuotteita sekä luomuvaihtoehtoja.

Hankinnat

Kestävät hankinnat ovat avainasemassa luonnonvarojen ylikulutuksen vähentämisessä. Lippukunnassa pyritään vähentämään hankintojen määrää sekä panostetaan laadukkaisiin, pitkäikäisiin ja vastuullisiin hankintoihin.

Kyllä	Keh.	Ei	
			19. Ei turhaa krääsää! Lippukunnan tapahtumissa ja leireillä ei jaeta tai myydä turhia tavaroita, vaan tarjottavat tuotteet ovat harkittuja, monikäyttöisiä ja kestäviä. Kyseenalaistakaa esimerkiksi kangaskassien, tuubihuivien, tapahtumapaitojen ja mukien tarpeellisuus.
			20. Kestäviä hankintoja! Lippukunnan hankinnoissa huomioidaan laatu, pitkäikäisyys ja monikäyttöisyys.
			21. Vastuullisia hankintoja! Hankinnat tehdään mahdollisimman vastuullisesti, suosien käytettyjä tai kierrätysmateriaaleista valmistettuja tuotteita. Voitte myös tutustua vastuullisuus sertifikaatteihin, tuotannon läpinäkyvyyteen, materiaalien alkuperään ja ympäristövaikutuksiin.
			22. Varusteista huolehtiminen! Lippukunnan varusteista huolehditaan yhdessä: varusteet huolletaan käytön jälkeen ja opetellaan oikeat käyttötavat.
			23. Vuokraus ja lainaus! Satunnaisesti tarvittavat tarvikkeet ja varusteet vuokrataan tai lainataan.
			24. Ilahduta kestävästi! Lippukunta suosii aineettomia tai kestäviä lahjoja palkitessaan jäseniään.
			25. Tulostetaan vain tarpeeseen! Lippukunnassa tulostetaan ja painatetaan materiaalia vain tarpeeseen ja pitkäikäiseen käyttöön sekä suositaan digitaalisia vaihtoehtoja.

Kierrätys

Kierrätys ja jätteiden lajittelu ovat kestävästi toimivassa lippukunnassa arkea. On myös tärkeä varmistaa, että jäsenet tuntevat lippukunnan käyttämät lajitteluohjeet.

Kyllä	Keh.	Ei	
			26. Kierrätys kunniaan! Lippukunnalla on selkeät lajitteluohjeet ja lippukunta kierrättää kaikkien paikallisten kierrätysmahdollisuuksien mukaan paperin, pahvin/kartongin, metallin, muovin, biojätteen ja lasin.
			27. Ei kertakäyttöasioita! Lippukunnan tapahtumissa ei käytetä kertakäyttöasioita.
			28. Turvallinen jätteiden kierrätys! Lippukunta toimittaa vaaralliset jätteet, kuten liimat, maalit, paristot, akut ja lääkkeet vaarallisen jätteen keräyspisteisiin.

Kolot ja kämpät

Kämpällä ja kololla on tärkeä huolehtia muun muassa siitä, että energia-asiat ovat kunnossa ja että jätevedet hoidetaan asianmukaisesti. Jos lippukunnallanne ei ole omaa tilaa, selvittääkö käyttämänne tilan ympäristönäkökulmat ja pyrkikää vaikuttamaan niihin.

Kyllä	Keh.	Ei	
			29. Uusiutuvaa energiaa! Lippukunnan kolojen ja kämppien sähkösopimus on uusiutuvaa energiaa. Jos lippukunta ei voi itse tehdä sähkösopimusta, selvitetään, millainen sopimus tiloissa on käytössä, ja ehdotetaan uusiutuvan energian käyttöä.
			30. Vastuullinen vedenkäyttö! Lippukunta käyttää vettä vastuullisesti, vähentää vedenkulutusta, käyttää ympäristöystävällisiä pesuaineita ja huolehtii, ettei likavesiä päädy luontoon.
			31. Energiansäästö! Lippukunta käyttää energiaa vastuullisesti: tiloja lämmitetään järkevästi ja ylimääräiset sähkölaitteet sammutetaan, kun niitä ei käytetä.
			32. Pienet korjaukset heti! Tilojen pienet korjaus- ja kunnostustyöt hoidetaan heti, tai tuodaan tilan omistajan tietoon, mikäli omistaja ei ole lippukunta.
			33. Puuta kohtuudella! Lippukunnassa poltetaan puuta kohtuudella ja opetetaan oikea tapa sytyttää tuli puupinon päältä pienhiukkas päästöjen vähentämiseksi.
			34. Ei ulosteita luontoon! Partiolaisten ulosteet eivät kuulu vesistöihin eikä luontoon. Alusten likavedet vietään septiasemille ja kämpillä on järkevät käymäläratkaisut.

Liikkuminen

Liikkumisen ympäristövaikutuksia vähennetään suosimalla kevyttä liikennettä, julkisia kulkuvälineitä ja kimppekyytejä. Lippukunta pyrkii hyödyntämään lähiympäristön retkikohteita.

Kyllä	Keh.	Ei	
			35. Vähemmän autoilua! Lippukunta välttää yksityisautoilua. Viikkotoimintaan, retkille, leireille, vauelluksille ja purjehduksille mennään lihasvoimin, julkisilla liikennevälineillä, kimppekyydeillä tai yhteiskuljetuksilla.
			36. Lähiympäristön retkikohteet käyttöön! Lippukunta hyödyntää lähiympäristön retkikohteita, joihin pääsee pyörällä tai julkisilla kulkuneuvoilla, ja lippukunta tekee kauden aikana ainakin yhden retken, jonne ei tulla yksityisajoneuvoilla.
			37. Kestäviä seikkailuja! Lippukunnan toiminnassa ei järjestetä ympäristöä kuormittavia tapahtumia, kuten hupiristeilyjä, autosuunnistusta tai muita turhaan ympäristöä haittaavia aktiviteetteja.
			38. Maatapikin matkailen! Lippukunta ei tee Euroopan sisäisiä lentomatkoja. Vähentämällä lentomatkoja voimme pienentää hiilijalanjälkeämme.

Hiilijalanjäljen pienentäminen

Hiilijalanjäljen pienentäminen on tärkeä osa lippukunnan vastuullisuustyötä. Tavoitteena on vähentää toimintamme ympäristövaikutuksia ja edistää kestävästä kehitystä kaikilla tasoilla.

Kyllä	Keh.	Ei	
			39. Hiilijalanjäljen laskenta lippukunnalle! Lippukunta on laskenut oman toimintansa hiilijalanjäljen Vuolla-laskurilla.
			40. Hiilijalanjäljen laskenta tapahtumalle! Lippukunta on laskenut tapahtumansa hiilijalanjäljen partion tapahtumalaskuri Tallalla.
			41. Hiilijalanjäljen pienentäminen! Lippukunta on verrannut hiilijalanjälkilaskelmaansa aiempaan laskelmaan ja onnistunut pienentämään hiilijalanjälkeään.
			42. Oma ilmastotavoite! Lippukunta on asettanut päästövähennystavoitteen (vähintään -50 % kymmenessä vuodessa), tehnyt tavoitteen mukaisen suunnitelman, seuraa tavoitteen edistymistä ja toteuttaa tarvittavat toimet sen saavuttamiseksi.

Esteiden madaltaminen

Jokaisen tulee voida osallistua partion toimintaan omasta taustasta tai tilanteesta riippumatta.

Kyllä	Keh.	Ei	
			43. Yhdenvertaisuussuunnitelma! Lippukunta on tehnyt yhdenvertaisuussuunnitelman. Partiolta löytyy valmis pohja yhdenvertaisuussuunnitelman tekemiseen.
			44. Kaikki mukaan! Lippukunta järjestää kerran vuodessa vähintään yhden tapahtuman tai jatkuvaa toimintaa, johon kutsutaan aktiivisesti myös paikallisen vähemmistön edustajia. Mitä järjestitte?
			45. Turva-aikuinen! Lippukunnassa on nimetty turva-aikuinen ja jäsenet tietävät, kuka pestiä hoitaa.
			46. Kiusaaminen kuriin! Lippukunnassa puututaan kiusaamiseen välittömästi.
			47. Jäsenmaksuvapautus! Jäsenille kerrotaan säännöllisesti mahdollisuudesta jäsenmaksuvapautukseen.
			48. Tukea retki- ja tapahtumamaksuihin! Lippukunnalla on tapoja tukea tai vapauttaa jäseniä retki- ja tapahtumamaksuista, ja tästä kerrotaan tapahtumien infokirjeissä.
			49. Lainavarusteet! Lippukunnalla on lainavarusteita tavallisimmista retkeilyvarusteista ja niistä kerrotaan säännöllisesti jäsenille.
			50. Helppo Tulla -tunnus! Lippukunnan tapahtumissa otetaan huomioon Helppo Tulla -tunnuksen osa-alueita.